

Tess Gerritsen
Sterf twee keer

2015
Uitgeverij XL
Zoetermeer

Hoofdstuk 1

De Okavangodelta, Botswana

Door de schuine invalshoek van het prille zonlicht zie ik het meteen, subtiel als een watermerk, afgedrukt op een kaal stukje grond. Later op de dag, als de Afrikaanse zon heet en fel boven onze hoofden staat, zou het me ontgaan zijn, maar vroeg op de ochtend hebben zelfs de kleinste randjes en kuiltjes een schaduw, en als ik uit onze tent kruip, valt de pootafdruk me meteen op. Ik ga er op mijn hurken naast zitten. Er loopt een rilling over mijn rug als ik besef dat we slechts beschermd door dun tentdoek hebben geslapen.

Richard kruipt door de flap en kreunt vergenoegd als hij opstaat, zich uitrekt en de geuren opsnuift van het bedauwde gras, de rook van het houtvuur en het ontbijt dat daarop wordt bereid. De geuren van Afrika. Dit avontuur is Richards droom. Het is altijd Richards droom geweest, niet de mijne. Ik ben de inschikkelijke vriendin die sportief zegt: natuurlijk ga ik mee, schat. Ook al moeten we achtendertig uur reizen, in drie verschillende vliegtuigen, van London naar Johannesburg, van Johannesburg naar Maun en daarna het binnenland in, waarbij we het laatste traject afleggen in een rammelend toestel dat wordt bestuurd door een piloot met een kater. Ook al moeten we twee weken in

een tent slapen, muggen van ons afslaan en onze behoefte doen in de bosjes.

Ook al zou het mijn dood kunnen worden, en dat is waar ik aan denk als ik staar naar de pootafdruk die is achtergebleven op de droge grond, amper een meter van de plek waar Richard en ik lagen te slapen.

‘Ruik je dat, Millie?’ roept Richard uit. ‘Nergens anders ruikt het zoals hier!’

‘Er heeft hier een leeuw rondgelopen,’ zeg ik.

‘Ik wou dat ik deze lucht in een flesje mee naar huis kon nemen. Wat een geweldig souvenir zou dat zijn. De geur van de wildernis!’

Hij luistert niet naar me. Hij is dronken van Afrika, van zijn grote-blanke-jagersdroom, waarin alles ‘geweldig’ en ‘grandioos’ is, zelfs de bonen met spek uit blik die we gisteravond kregen voorgeschoteld, volgens hem ‘het lekkerste maaltje ooit’!

Ik herhaal, luider: ‘Er heeft hier een leeuw gelopen, Richard. Vlak bij ons. Stel dat hij de tent was binnengedrongen...’ Ik wil hem choqueren, hem horen zeggen: ‘O god, Millie, wat vreselijk.’

In plaats daarvan roept hij opgewekt naar de dichtstbijzijnde leden van onze groep: ‘Hé, kom eens kijken! Er is vannacht een leeuw in ons kamp geweest!’

De twee meisjes uit Kaapstad, die in de tent naast ons slapen, komen naar ons toe. Sylvia en Vivian hebben Nederlandse achternamen die ik niet kan spellen of uit-

spreeken, en zijn allebei begin twintig, gebruind, blond en langbenig. In het begin kon ik hen niet uit elkaar houden, tot Sylvia uiteindelijk kribbig zei: 'Je doet net alsof we een tweeling zijn, Millie! Zie je niet dat Vivian blauwe ogen heeft en ik groene?' Als de meisjes aan weerskanten van me hurken om de pootafdruk te bekijken, merk ik dat ze ook verschillend ruiken. Vivian-met-de-blauwe-ogen ruikt naar vers gras, de frisse, onbedorven geur van de jeugd. Sylvia ruikt naar de citronellaolie waarmee ze zich voortdurend insmeert tegen de muggen, want 'DEET is gif. Dat weet je toch wel?' Ze flankeren me als boekensteunen in de vorm van blonde godinnen en ik zie Richard naar Sylvia's borsten in het te laaguitgesneden topje kijken. Voor een meisje dat zich zo vaak insmeert met citronellaolie, biedt ze de muggen erg veel bijtklare huid.

Uiteraard komt Elliot er ook snel bij. Hij is altijd in de buurt van de blondjes, die hij pas een paar weken geleden in Kaapstad heeft leren kennen. Hij volgt hen als een puppy dat hoopt op wat aandacht.

'Is dat een verse pootafdruk?' vraagt hij ongerust. Eindelijk iemand die er net als ik door gealarmeerd is.

'Ik heb die afdruk gisteren niet gezien,' zegt Richard.

'De leeuw moet hier dus vannacht zijn geweest. Stel je toch voor dat je 's nachts hoge nood hebt en dan zo'n beest tegenkomt.' Hij brult en klauwt met gekromde vingers naar Elliot, die achteruit deinst. Richard en de

blondjes moeten erom lachen. Elliot is het watje van de groep, een bangelijke Amerikaan wiens zakken uitpuilen van tissues en muggenspray, zonnebrandcrème en handgel, allergiepillen, jodiumtabletten en wat je verder ook maar nodig hebt om in leven te blijven. Iklach niet met hen mee. ‘Dat had een van ons het leven kunnen kosten,’ merk ik op.

‘Ja, maar zulke risico’s neem je nu eenmaal als je op safari gaat,’ zegt Sylvia terecht. ‘Je zit hier in de wildernis, tussen de leeuwen.’

‘Zo te zien is deze niet erg groot,’ zegt Vivian, voorovergebogen over de afdruk. ‘Misschien is het een leeuwin.’ ‘Leeuw of leeuwin,’ zegt Elliot, ‘je kunt door beide worden aangevallen.’

Sylvia geeft hem speels een tik. ‘Aah. Ben je bang?’

‘Natuurlijk niet. Ik dacht alleen dat Johnny overdreef toen hij ons op de eerste dag waarschuwde met zijn: “Blijf in de auto. Blijf in de tent. Anders is het snel met je gedaan.”’

‘Als je geen risico’s durft te nemen, had je naar een dieren tuin moeten gaan, Elliot,’ zegt Richard. De blondjes lachen om zijn rake opmerking. Applaus voor Richard, het alfamannetje. Net zoals de helden in de boeken die hij schrijft, is hij de man die de leiding neemt en de wereld redt. Dat denkt hij tenminste. Dat hij hier in de wildernis de zoveelste onnozele Londenaar is, weerhoudt hem er niet van zich te gedragen als een expert

in overlevingstechnieken. Alweer iets wat me vanochtend irriteert, omdat ik honger heb en slecht heb geslapen en omdat de muggen me alweer hebben gevonden. Muggen weten me altijd te vinden. Het lijkt wel alsof voor hen de etensklok luidt zodra ik buiten kom. Ik sla ze bij mijn hals en gezicht vandaan.

Richard roept de Afrikaanse spoorzoeker erbij. 'Clarence, kom eens kijken! Moet je zien wat er vannacht door ons kamp is geslopen.'

Clarence zit bij het kampvuur een kopje koffie te drinken met meneer en mevrouw Matsunaga. Hij kuiert naar ons toe met zijn tinnen koffiebeker in zijn hand en gaat op zijn hurken zitten om de pootafdruk te bekijken.

'Het is een verse afdruk,' zegt Richard, onze nieuwe wildernisdeskundige. 'De leeuw moet hier vannacht zijn geweest.'

'Geen leeuw,' zegt Clarence. Hij kijkt met halftoegeknepen ogen naar ons op. Zijn pikzwarte gezicht glanst in de ochtendzon. 'Een luipaard.'

'Weet je dat zeker? Kun je dat aan één afdruk aflezen?' Clarence schetst iets in de lucht boven de pootafdruk. 'Het is een voorpoot. De vorm is rond, zoals bij een luipaard.' Hij staat op en tuurt de omgeving af. 'En het is er maar één, dus is het een dier dat gewend is in zijn eentje te jagen. Ja, het was een luipaard.'

Meneer Matsunaga begint foto's van de pootafdruk te

maken met zijn grote Nikon, die een telelens heeft die eruitziet als een projectiel dat je het heelal in kunt schieten. Hij en zijn vrouw dragen identieke kleding: een sarafi-jasje, kakibroek, katoenen sjaal en breedgerande hoed. Ze zijn elegant eender, tot in de kleinste details. Dergelijke stellen kom je in alle vakantieoorden ter wereld tegen, in kaki of opzichtig bedrukte stoffen. Ik heb me weleens afgevraagd of zulke mensen op een dag 's morgens wakker werden en dachten: 'Zullen we de wereld eens aan het lachen maken?' Terwijl de rijzende zon de schaduwen verkleint die de pootafdruk zo mooi zichtbaar maakten, nemen ook de anderen foto's, in een race tegen het steeds feller wordende licht. Zelfs Elliot haalt zijn pocketcamera tevoorschijn, ook al doet hij dat volgens mij alleen omdat de anderen ook foto's maken en hij geen buitenbeentje wil zijn. Ik ben de enige die geen fototoestel gaat halen, want Richard neemt genoeg foto's voor ons beiden, met zijn Canon maar liefst, 'het fototoestel dat de fotografen van *National Geographic* gebruiken!' Ik loop naar een schaduwplek, maar zelfs uit de zon druipt het zweet uit mijn oksels. Het is nu al warm. Hier in de wildernis is het elke dag bloedheet. 'Is het jullie nu duidelijk waarom ik heb gezegd dat je 's nachts in je tent moet blijven?' vraagt Johnny Posthumus.

Onze gids is zo stilletjes teruggekeerd van de rivier dat

ik er niets van heb gemerkt. Ik draai me om en zie hem pal achter me staan. Het klinkt naargeestig, Posthumus, maar hij zegt dat het een veelvoorkomende naam is onder de Afrikaanse kolonisten van wie hij afstamt. Hij heeft de trekken van zijn noeste Nederlandse voorvaderen: blond haar dat door de zon nog wat is opgebleekt, blauwe ogen en stevige, bruine benen onder zijn kakishort. Hij lijkt ongevoelig voor de muggen en de hitte, draagt geen hoed en gebruikt geen muggenolie. Wie opgroeit in Afrika krijgt blijkbaar vanzelf een dikke huid en wordt immuun voor ongemakken. ‘Deze luipaard is vlak voordat het licht werd door het kamp gelopen,’ zegt Johnny. Hij wijst naar wat struiken aan de rand van ons kamp. ‘Hij kwam daarvandaan, wandelde naar het vuur en keek me recht aan. Een prachtig exemplaar, groot en gezond.’ Ik kan er niet over uit dat hij zo kalm blijft. ‘Heb je hem dan gezien?’ ‘Ik was bezig het kampvuur op te stoken voor het ontbijt en toen was hij daar opeens.’ ‘Wat heb je gedaan?’ ‘Ik heb gedaan wat ik jullie ook heb opgedragen. Ik ben opgestaan, heb me zo groot mogelijk gemaakt en hem mijn gezicht laten zien. Prooidieren zoals zebra’s en antilopen hebben ogen aan de zijkant van hun kop, maar bij een roofdier zitten de ogen aan de voorzijde. Laat katachtigen altijd je gezicht zien. Laat hem zien

waar je ogen zitten, dan weet hij dat jij ook een roofdier bent en zal hij zich twee keer bedenken voordat hij aanvalt.' Johnny kijkt de kring rond naar de zeven mensen die hem betalen om hen in de rimboe in leven te houden. 'Onthoud dat goed. We zullen meer van die grote katten zien naarmate we dieper de wildernis in trekken. Als je er eentje tegenkomt, moet je je zo groot mogelijk maken en hem recht in de ogen kijken. En wat je ook doet, ga niet op de loop. Als je blijft staan, heb je een veel betere kans om het te overleven.'

'Je stond midden in het kamp oog in oog met een luipaard,' zegt Elliot. 'Waarom heb je dát niet gebruikt?' Hij wijst naar het geweer dat Johnny altijd over zijn schouder draagt.

Johnny schudt zijn hoofd. 'Een luipaard schiet ik niet neer. En andere katachtigen ook niet.'

'Is dat geweer niet juist daarvoor bestemd? Om jezelf te beschermen?'

'Luipaarden dreigen uit te sterven. Dit gebied is hun terrein, wij zijn de indringers. Als een luipaard mij zou aanvallen, denk ik niet dat ik hem zal kunnen doden. Zelfs niet om mijn eigen leven te redden.'

'Maar dat geldt toch niet voor ons?' Elliot lacht nerveus en kijkt ons groepje langs. 'Je zou een luipaard toch wel neerschieten om óns te beschermen?'

Johnny beantwoordt dat met een ironische glimlach. 'Dat staat nog te bezien.'

Tegen het middaguur hebben we het kamp opgebroken en zijn we klaar om dieper de wildernis in te trekken. Johnny bestuurt de Land Rover. Clarence zit op de spoorzoekersstoel boven de bumper. Ik vind het maar gevaarlijk zoals hij daar zit, met zijn bengelende benen, die een eenvoudige prooi lijken voor een passerende leeuw, maar Johnny verzekert ons dat we veilig zijn zolang we één zijn met het voertuig, omdat roofdieren dan denken dat we allemaal deel uitmaken van één enorm dier. ‘Maar als je de auto verlaat, ben je hun avondmaal. Heeft iedereen dat goed begrepen?’ Ja, ja. Dat hebben we begrepen.

Er zijn hier geen wegen, alleen gras dat is geplet onder de wielen van allerlei voertuigen die de onvruchtbare grond keihard hebben gemaakt. Eén enkele touringcar kan een hoeveelheid schade veroorzaken die het landschap nog maandenlang ontsiert, zegt Johnny, al heb ik het idee dat er er niet veel auto’s zijn die zo diep in de Delta doordringen. We bevinden ons op drie dagen rijden van de vliegstrip waar we zijn afgezet en hebben nog geen andere voertuigen gezien.

Toen ik vier maanden geleden in onze Londense flat zat waar de regen tegen de ramen tikte, had ik geen idee wat wildernis was. Toen Richard me naar zijn computer riep om me de safari door Botswana te laten zien die hij voor ons wilde boeken, zag ik foto’s van leeuwen en nijlpaarden, neushoorns en luipaarden,